

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 54/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om yrkesutbildade personer och av vissa andra lagar

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 12 januari 2011 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om yrkesutbildade personer och av vissa andra lagar (RP 326/2010 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- medicinalråd Anne Nordblad och jurist Mari Laurén, social- och hälsovårdsministeriet

- undervisningsråd Erja Heikkinen, undervisnings- och kulturministeriet
- medicinalråd Pirjo Pennanen, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården
- direktör Hannu Halila, Finlands Läkarförbund
- biträdande verksamhetsledare Anja Eerola, Finlands Tandläkarförbund.

Dessutom har Finlands Kommunförbund lämnat skriftligt yttrande.

PROPOSITIONEN

Genom en ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården slopas förfarandet med dubbellegitimering av läkare och tandläkare. Läkare och tandläkare ska beviljas legitimering på grundval av fullgjord läkar- och tandläkarutbildning som ger dem rätt att självständigt utöva sitt yrke. Målet för reformen är att förenkla och förenhetliga legitimeringsförfarandet såväl på nationell som på europeisk nivå.

Fullgjord tilläggsutbildning inom primärvården slopas som villkor för full legitimation. Namnet på tilläggsutbildningen för läkare inom primärvården ändras till särskild allmänläkarutbildning och fullgjord särskild allmänläkarutbildning blir ett villkor för rätt att inom ramen för sjukförsäkringen vara verksam i andra med-

lemsstater i Europeiska unionen än i Finland. Innehållet i den särskilda allmänläkarutbildningen ska motsvara tilläggsutbildningen inom primärvården. Fullgjord särskild allmänläkarutbildning registreras i det centralregister över yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (Terhikki) som förs av Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Någon särskild legitimering som allmänläkare beviljas inte på basis av särskild allmänläkarutbildning.

Lagen om privat hälso- och sjukvård föreslås bli ändrad så att läkare och tandläkare ska göra en anmälan till regionförvaltningsverket med en utredning över sina praktiska erfarenheter innan de börjar tillhandahålla tjänster som självständiga yrkesutövare.

Vidare ska lagen om hälso- och sjukvård ändras så till vida att ersättning för kostnader för den nio månader långa utbildning vid en hälsovårdscentral som ingår i specialläkar- och specialtandläkarexamen betalas av statens medel till en kommun och en samkommun till de delar utbildningen uppfyller de föreslagna kvalitetskriterierna.

I 40 § i universitetslagen föreslås en ändring som betyder att den målsatta tiden för odontologie licentiatexamen förlängs till fem och ett halvt år.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2011, utom ändringen av universitetslagen, som avses träda i kraft den 1 augusti 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Syftet med propositionen är att förenkla förfarandet för att legitimera läkare och tandläkare så att läkare eller tandläkare som genomgått grundutbildning och avlagt licentiatexamen inte längre ska behöva praktisera en viss tid under ledning och tillsyn av en legitimerad läkare eller tandläkare för att få rätt att självständigt utöva yrket som legitimerad läkare (full legitimering). Utskottet anser att ändringarna är motiverade och föreslår att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Reformen har samband med allmänpraktiserande läkares status och med att den särskilda allmänläkarutbildningen har förlängts i EU:s medlemsstater. Vårt legitimeringsförfarande avviker från förfarandet i de övriga länderna och har gjort det oklart vad utbildningen omfattar och om den motsvarar bestämmelserna i EU:s yrkeskvalifikationsdirektiv. Den särskilda allmänläkarutbildning som är ett villkor för att få praktisera som läkare i EU:s medlemsstater ska i fortsättningen fullgöras efter legitimering.

Enligt propositionen och annan information som utskottet fått inverkar lagändringarna inte på hälsovårdscentralernas möjligheter att anställa läkare, eftersom nästan alla läkare specialiserar sig och specialläkarutbildningen också i fortsättningen ska inbegripa en nio månaders tjänstgöring på en hälsovårdscentral.

Utifrån 60 § i lagen om hälso- och sjukvård betalas en särskild ersättning av statsmedel för nio månader lång utbildning vid en hälsovårdscentral som ingår i specialläkarutbildning bara till den del läkares kunskaper om samarbetet

mellan folkhälsoarbetet och primärvården, den specialiserade sjukvården och socialvården har säkerställts i utbildningen. Det är viktigt att utbildningen vid en hälsovårdscentral uppfyller de här kvalitetskriterierna bland annat för att metoderna för att producera hälso- och sjukvård har förändrats och lagen inte kräver att den som får utbildning är anställd hos en kommun eller samkommun under utbildningen. Det är också viktigt att det för den som fullgör utbildning i enlighet med lagförslaget utses en handledare som står i anställningsförhållande till en kommun eller en samkommun och som garanterar att utbildningen håller en viss kvalitet och utvecklas.

För tandläkare betyder slopad dubbellegitimering att tiden för att avlägga odontologie licentiatexamen förlängs och att examen också inbegriper en större andel praktisk tjänstgöring. Utbildningen förlängs från fem till fem och ett halvt år och då ingår fördjupad praktik i examen. Därmed förlängs den längsta studiestödstitiden för odontologie studerande med fem månader och studiestödsutgifterna ökar sannolikt något. I det nuvarande systemet har tandläkare haft möjlighet att börja arbeta tidigare som partiellt legitimerade med odontologie licenciats lön, medan tandläkarna nu föreslås få legitimering på tre månader kortare tid. Tandläkarstuderandena bedöms ha ekonomisk nytta av reformen.

För examen för tandläkaryrket krävs en tillräckligt lång arbetslivspraktik på universitetsklinik. Enligt motiven ska tandläkarstuderandenas sex månaders praktiska tjänstgöring efter reformen fullgöras på hälsovårdscentral, men det sker under universitetets överinseende. Utskottet ser

positivt på att man genom reformen kan förbättra samarbetet mellan universitet och hälsovårdscentraler om att ordna tjänstgöring inom primärvården och höja tjänstgöringens pedagogiska kvalitet.

Odontologie licentiatexamen utvidgas för dem som börjar studera den 1 augusti 2011 eller därefter. Enligt ikraftträdandebestämmelsen tillämpas 40 § 2 mom. också på de studerande som inlett sina studier tidigare och som övergår till att avlägga den nya odontologie licentiatexamen. Med undantag av de som befinner sig i slut-

fasen av sina studier kan de nuvarande studerandena alltså börja studera för en längre examen och på den grunden få full legitimering eller fortsätta sina studier enligt det gällande systemet.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar.

Helsingfors den 8 februari 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Inkeri Kerola /cent
vordf. Sirpa Asko-Seljavaara /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Risto Autio /cent
Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Sanna Lauslahti /saml

Håkan Nordman /sv
Markku Pakkanen /cent
Päivi Räsänen /kd
Satu Taiveaho /sd
Erkki Virtanen /vänst
ers. Aila Paloniemi /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.